

Frivillighedsplaner 2020-2023

- Fællesskaber er noget, vi skaber sammen

Implementering af Sønderborg Kommunes politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område

Styringstrekant

Handleplanen tager afsæt i Sønderborg Kommunes styringstrekant. Styringstrekanten sikrer en helhedsorienteret udvikling og sammenhæng mellem vision og strategi, kommuneplan, politikker, planer og handlinger. Som det fremgår af styringstrekanten, er 'Planer' afledt af byrådets visioner.

Grundfortælling

I Sønderborg er hele Europa inden for din rækkevidde. Det er her, at Skandinavien og det kontinentale Europa mødes og bindes sammen. Storbyer som Flensborg, Hamborg og Kiel er vores tætte naboer, imens den veludbyggede infrastruktur med motorvej og lufthavn sikrer korte afstande til andre metropoler som f.eks. Berlin og København.

Vores særlige placering som naturligt knudepunkt i grænselandet har givet os en helt speciel evne til at samarbejde på tværs af grænser, kulturer og skel, og i dag bor og lever 120 forskellige nationaliteter i Sønderborg.

På den ene side rummer Sønderborg alle storbyens karakteristika:

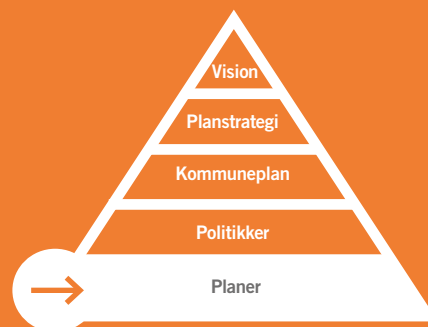
Nogle af Danmarks største globale industrikoncerner ligger her.

Universitetets campus er landets mest internationale med studerende fra over 50 lande, og snakken på alverdens sprog summer i byens mange restauranter og caféer. Det er også i Sønderborg, at du finder ligeså mange kulturoplevelser og events, som der er dage i året.

Men Sønderborg er på samme tid også noget ganske andet, for vi er en storby midt i naturen. Her er skove, strande, bakker, lunde og søer.

Her er 250 km krøllet kystlinje. Her er plads til udfoldelse, ro og dybde.

Styringstrekanten

Grundfortællingen

Byrådets
Vision og
Planstrategi

Et godt
liv

Bæredygtige
byer, lokal-
samfund og
fællesskaber

Uddannelser

Arbejdsmarked,
videns-
samfund og
erhvervs klima

Grøn
omstilling

Turist-
destination

Bæredygtige byer, lokalsamfund og fællesskaber

Vi vil fortsat arbejde med at synliggøre de enkelte byers potentiale og identitet gennem en målrettet udvikling af vores byer. Udviklingen sker gennem blandt andet bystrategier og områdeinitiativer, herunder et rigt kulturliv samt et stærkt og aktivt forenings- og idrætsliv. Byerne skal sættes ind i en fælles sammenhæng, der bidrager til en positiv udvikling af kommunen som helhed.

De seks fokusområder

Byrådets Vision og Planstrategi tager udgangspunkt i hele Sønderborg Kommune – med områdets unikke position med særegne landskaber, landsbyer, byer og kulturhistorie.

Byrådets tre fyrtårnsprojekter, Project-Zero, Byens Havn og Nordals Ferieresort, er udtryk for, at vi tør satse, prioritere, handle og gennemføre. De seks fokusområder er udpeget af Byrådet og skal skabe sammenhæng mellem den overordnede vision for kommunens udvikling og de fokusområder samt handlinger, der arbejdes med på tværs af fagudvalg og politisk ståsted. De seks fokusområder er udtryk for en politisk prioritering af emner, som skal sætte retning for arbejdet i hele Sønderborg Kommune.

Indledning til Frivillighedsplaner 2020-2023

Dette dokument er et supplement til Sønderborg Kommunes politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område ”Fællesskaber er noget, vi skaber sammen” for 2020-2023. Politikken understøtter Byrådets vision om et godt liv. Byrådet har den 29. april 2020 godkendt politikken.

Politikkens frivillighedsmission er:

- Vi gør fællesskabet attraktivt for alle
- Vi skaber sammenhæng på tværs
- Vi gør det nemt at involvere sig

Vi har fokus på, at fællesskaber er noget, vi skaber sammen. Vi vil gå nye veje ved at tænke aktivt medborgerskab i bredere forstand ind i kommunens aktiviteter. Der skal således være plads til en større mangfoldighed af aktive medborgere, hvor alle får mulighed for at bidrage med det, de kan. Udgangspunktet er, at frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde og aktivt medborgerskab skal passe ind i hverdagen, og at den enkelte ikke nødvendigvis behøver være tilknyttet en forening.

Borgerne skal have mulighed for indflydelse på opgaverne tæt på dem. Derved bringer vi i fællesskab de bedste løsninger i spil. Vi vil skabe en ny samarbejdende kultur på tværs af frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger, aktive medborgere, kommunen og regionen for derigennem at støtte den enkelte borgers muligheder for at bidrage.

Politikken for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område implementeres gennem fire frivillighedsplaner, som præsenteres i dette dokument.

Indhold

Indledning	3
Introduktion til Frivillighedsplaner 2020-2023	5
Oversigt over Frivillighedsplaner 2020-2023	6
Frivillighedsplan 1: Fleksible rammer og vilkår	8
Frivillighedsplan 2: Brobygning	10
Frivillighedsplan 3: Ensomhed	12
Frivillighedsplan 4: Mental sundhed	14
Evaluering af Frivillighedsplaner 2020-2023	15

Introduktion til Frivillighedsplaner 2020-2023

Frivillighedsplanerne er måden, hvorpå vi omsætter Frivillighedsvisionen til konkrete indsatser for borgerne. Vi har i Sønderborg Kommune igennem mange år været vant til, at frivillige har organiseret sig i de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger og engageret sig i en bestemt opgave over længere tid. I de seneste år har dette billede imidlertid ændret sig – også på landsplan. Ændringen tilskrives dels en ændret demografi, hvor flere ældre raske og aktive medborgere involverer sig i frivillighed. Dels en yngre generation, der ikke har mulighed og tid til at engagere sig i foreningsfrivillighed i samme omfang som tidligere.

Frivillighedsplanerne er også procesplaner for, hvordan vi implementerer indsatserne og kommer i mål med hvert fokusområde i politikken. Derfor knytter hver frivillighedsplan sig til et fokusområde. Indsatserne i frivillighedsplanerne tager udgangspunkt i tre workshops, som blev afholdt i foråret 2019, hvor frivillige fra frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger, aktive medborgere, politikere og medarbejdere fra kommunen i fællesskab bidrog med input og forslag til den nye politik.

De mange bidrag, idéer og tilbagemeldinger fra de tre workshops blev styret af to overordnede arbejdsspørgsmål:

- Hvordan understøtter kommunen bedst muligt det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde gennem dialog med det lokale foreningsliv?
- Hvordan kan vi videreudvikle samarbejdet mellem hinanden på baggrund af erfaringer fra den eksisterende politik på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område?

De tre workshops havde til formål at skabe overblik over eksisterende indsatser og inspirere til nye, der kan bidrage til at nå politikken mål. Derfor er der i dag i større grad et ønske om fleksibilitet i forhold til frivillighed.

Frivillighedsplanernes procesplaner er opdelt i aktivitet, tidshorisont og den ansvarlige forvaltning. Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed er ansvarlig for arbejdsgruppen for de pågældende indsatser og følger årligt op på indsatserne i frivillighedsplanerne. Sundhedsudvalget orienteres om den årlige opfølgning, der indeholder en status på de aktiviteter, der er arbejdet med i det pågældende år, samt en uddybende beskrivelse og prioritering af aktiviteter for det kommende år. Frivillighedsplanerne vil på den måde årligt blive vurderet af Sundhedsudvalget og eventuelt justeret. Byrådet orienteres ligeledes om den årlige opfølgning.

Oversigt over handlinger i Frivillighedsplaner 2020-2023.

Frivillighedsplaner 2020-2023 indeholder i alt 10 handlinger ud fra Sønderborg Kommunes politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område.

Handlingerne er valgt ud fra fire overordnede fokus områder. De fire fokusområder er beskrevet enkeltvis på de følgende sider, men de skal ses i et tæt dynamisk samspil, da handlinger og initiativer på ét fokusområde gensidigt vil påvirke ét eller flere af de andre fokusområder positivt.

De fire fokusområder er:

- Fleksible rammer og vilkår
- Brobygning
- Ensomhed
- Mental sundhed

De fire fokusområder

Fleksible rammer og vilkår

Læs mere på side 8

Brobygning

Læs mere på side 10

Ensomhed

Læs mere på side 12

Mental sundhed

Læs mere på side 14

Handlinger og initiativer på ét fokusområde vil gensidigt påvirke ét eller flere af de andre fokusområder positivt

Frivillighedsplan 1: Fleksible rammer og vilkår

Mål i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for fleksible rammer og vilkår:

- At gøre det nemt og attraktivt at blive foreningsfrivillig og/eller aktiv medborger i Sønderborg Kommune - uanset alder
- At frivillige sociale og sundhedsfremmende aktiviteter og samarbejdsrelationer foregår med udgangspunkt i fastlagte retningslinjer

Det frivillige sociale og sundhedsfremmende område i Sønderborg Kommune er kendetegnet ved et stærkt engagement fra de mange frivillige og aktive medborgere. Området er også kendetegnet ved en voksende tendens til, at flere og flere aktive medborgere – især unge - engagerer sig som frivillige uden for foreningsregi. Derfor er det vigtigt for Sønderborg Kommune at have et særligt fokus på, at der er fleksible rammer for de foreningsfrivillige og aktive medborgere, således at den enkelte på forskellige vilkår stadig kan bidrage ind i både eksisterende og nye fællesskaber.

Handlinger i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for fleksible rammer og vilkår

- Sønderborg Kommune administrerer og indstiller den økonomiske tilskudsstøtte efter servicelovens § 18. I den forbindelse prioriterer Sundhedsudvalget ansøgninger som understøtter introduktionsordninger på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område. Eksempelvis vil ansøgninger som bidrager til at højne ”den gode velkomst” af nye frivillige i foreningsmiljøet og som bidrager til, at borgere finder sig godt til rette i de eksisterende frivillige fællesskaber blive prioriteret.
- Sønderborg Kommune ønsker at støtte initiativer som bidrager til fleksible rammer og vilkår på de af

kommunes institutioner, der har frivillige tilknyttet. Dette gøres i tæt samarbejde med Frivillighedens Hus som tilbyder rådgivning, hjælp og vejledning til udarbejdelse af retningslinjer der beskriver samarbejdet med de frivillige. Eksempelvis vedrørende forsikring, tavshedspligt, straffe- og børneattester og arbejdsmiljø.

- Sønderborg Kommune ønsker at synliggøre unges muligheder for at yde en eller flere frivillige indsatser, når det passer ind i deres hverdag. Formålet er i samarbejde med Frivillighedens Hus at orientere Ungerådet om mulighederne for bl.a. ad-hoc frivillighed og derigennem synliggøre de unges muligheder for at indgå i frivillige fællesskaber og samarbejds mulighederne mellem aktive medborgere og foreningsmiljøet.

Procesplan		
Aktivitet	Tidshorisont	Ansvarlige forvaltning
Udarbejde retningslinjer for forsikring af frivillige indsatser	2020	Børn, Uddannelse og Sundhed
Prioritere § 18 ansøgninger, der understøtter introduktionsordninger i foreningsmiljøet	2020-2023	Børn, Uddannelse og Sundhed
Inspirere, rådgive og understøtte kommunale institutioner til udarbejdelse af retningslinjer, der beskriver rammer og vilkår for samarbejdet med frivillige tilknyttet kommunale institutioner	2022	Børn, Uddannelse og Sundhed
Afholde oplæg for Ungerådet om unges muligheder for at engagere sig som frivillige uden for foreningsregi	2022	Børn, Uddannelse og Sundhed
Evaluerer indsatser under Frivillighedsplan 1	2023	Børn, Uddannelse og Sundhed

Frivillighedsplan 2: Brobygning

Mål i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Brobygning:

- At det er nemt for frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger, aktive medborgere tilknyttet sygehusene og lokalsamfundene at samarbejde på tværs af kommunen

Fælles for samarbejdsrelationer mellem kommunen, de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger og aktive medborgere i lokalsamfundene er, at de skaber mulighed for, at nye og mere bæredygtige løsninger kan udfolde sig til gavn for borgerne.

Sønderborg Kommune har derfor et stort fokus på at styrke brobygning med henblik på at skabe sammenhæng og gode overgange for borgerne. Der er fokus på, at brobygningen foregår mellem følgende aktører:

- Frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger og kommunen
- De frivillige og aktive medborgere tilknyttet sygehusene og de frivillige og aktive medborgere i kommunen
- Kommunens 36 landsbylaug og frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger

Handlinger i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Brobygning

- Sønderborg Kommune ønsker en udvidet brobygning, der ud over det frivillige sociale og sundhedsfremmende område også omfatter de mange frivillige ad-hoc indsatser, som udføres af aktive medborgere ude i lokalsamfundene. Særligt med fokus på udsatte boligområder i forhold til kommunens samlede indsats mod parallelsamfund og i forhold til de frivillige og aktive medborgere tilknyttet sygehusene, men også i forhold til kommunens landsbylaug, hvor der er et fokus på at skabe levende landsbyer med et højt aktivitetsniveau og høj grad af livskvalitet.

- Der planlægges en samarbejdsbørs med henblik på, at kommunens aktive medborgere, medarbejdere, private aktører, sygehusene og det frivillige sociale og sundhedsfremmende område via denne metode får bedre kendskab til hinandens områder, samarbejdsbehov og muligheder for de forskellige målgrupper.

Handlingerne skal bidrage til at skabe sammenhæng og overgange mellem de eksisterende foreningstilbud, kommunens landsbylaug og de mange aktive medborgere rundt om i kommunen.

Procesplan		
Aktivitet	Tidshorizont	Ansvarlige forvaltning
Afholde dialogmøder mellem frivillige tilknyttet sygehusene og de foreningsfrivillige og aktive medborgere i kommunen. Særligt om sammenhæng og overgange mellem hospital og hjem, når enlige ældre udskrives fra sygehusene	2022-2023	Børn, Uddannelse og Sundhed
Afholde oplæg for aktive medborgere tilknyttet landsbylaug og sygehusene om overgange og sammenhæng til frivillige sociale og sundhedsfremmende tilbud	2022-2023	Børn, Uddannelse og Sundhed
Gennemføre en samarbejdsbørs for kommunens aktive medborgere, medarbejdere, private aktører, sygehusene og foreningsfrivillige, evt. i samarbejde med foreningen Frivillighedens Hus	2022-2023	Børn, Uddannelse og Sundhed
Evaluere indsatser under Frivillighedsplan 2	2023	Børn, Uddannelse og Sundhed

Frivillighedsplan 3: Ensomhed

Ensomhedsfølelsen er en kompleks størrelse, som opleves forskelligt blandt mennesker.

Sønderborg Kommune skelner mellem tre dimensioner af ensomhed; social ensomhed, hvor den enkelte føler sig uønsket alene, emotionel ensomhed, hvor den enkelte føler sig alene sammen med andre eller i sin relation til andre og eksistentiel ensomhed, hvor den enkelte føler, at vedkommende har mistet meningen med livet.

De tre former for ensomhed kan opleves enten én ad gangen eller flere på én gang.

Mål i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Ensomhed:

- At færre borgere oplever emotionel ensomhed. Navnlige borgere med psykisk handicap, unge som har svært ved at begå sig i et ungefællesskab, ældre med anden etnisk baggrund end dansk, borgere med kronisk sygdom og pårørende til svært syge borgere
- At færre borgere oplever eksistentiel ensomhed, eksempelvis enlige – og særligt alene-boende ældre mænd
- At færre borgere oplever social ensomhed, eksempelvis ældre og borgere med fysisk eller psykisk handicap, der grundet helbredsproblemer og funktionsnedsættelser ikke har samme muligheder for at deltage i sociale begivenheder

Handlinger i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Ensomhed

- Sønderborg Kommune ønsker at støtte initiativer til udvikling af flere nye sociale og rummelige fællesskaber, hvor der er fokus på inklusion, ligeværd, tilgængelighed, transportmuligheder, ledsagelse og synliggørelse af relevante mødefora og netværksgrupper.
- Sønderborg Kommune har fokus på initiativer, som knytter flere borgere til ét eller flere af de eksisterende tilbud på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område, eksempelvis via små filmklip, der oplyser og fortæller borgerne om foreningernes tilbud eller om mulighederne for selv at blive frivillig. Dette sker i samarbejde med foreningen Frivillighedens Hus og det frivillige sociale og sundhedsfremmende område.
- Sønderborg Kommune støtter udvikling af online- fællesskaber og telefonordninger med et skærpet fokus på, hvor vigtigt det er, at alle har en ven at snakke med.

Procesplan		
Aktivitet	Tidshorisont	Ansvarlige forvaltning
Samarbejde med bestyrelsen for Frivillighedens Hus om anvendelsesmuligheder af bl.a undervisningskøkkenet	2022	Børn, Uddannelse og Sundhed
Samarbejde med bestyrelsen for Frivillighedens Hus i at ansøge midler til synliggørelse af kommunes foreningstilbud	2020-2021	Børn, Uddannelse og Sundhed
Samarbejde med Boblberg vedrørende oprettelse af en lokal digital fællesskabsplatform	2020	Børn, Uddannelse og Sundhed
Opstarte en "telefonordning" som henvender sig til alle borgere - uanset alder, der savner én at snakke med, bl.a i samarbejde med eksisterende foreninger på det frivillige sociale område	2020-2021	Børn, Uddannelse og Sundhed
Samarbejde med March mod Ensomhed henblik på at få marchen til Sønderborg	2021	Børn, Uddannelse og Sundhed
Evaluerer indsatser under Frivillighedsplan 3	2023	Børn, Uddannelse og Sundhed

Frivillighedsplan 4: Mental sundhed

Mål i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Mental sundhed:

- Flere borgere oplever øget mental sundhed
- Borgere med lav mental sundhed oplever, at der er mulighed for at deltage i meningsfulde aktiviteter og fællesskaber

Sundhedsstyrelsen og Verdenssundhedsorganisationen WHO definerer mental sundhed som en tilstand, hvor den enkelte trives, fordi vedkommende udvikler og udfolder sine evner, kan håndtere belastninger, indgår i positive sociale relationer og bidrager til fællesskabet.

Aktive medborgere og frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger har derfor et særligt potentiale, da det at være aktiv og at engagere sig i sit lokalområde ofte giver en følelse af at høre til og at være en del af et fællesskab.

Alt sammen bidrager det til at øge den mentale sundhed.

Sønderborg Kommune har de senere år fået flere borgere, der har nedsat mental sundhed. Når vores mentale helbred svigter, kan vi få problemer i vores forhold til andre mennesker. Det giver derfor god mening at være opmærksom på, hvad vi kan gøre for at forebygge nedsat mental sundhed.

Sønderborg Kommune ønsker derfor et øget fokus på gennem aktive medborgere, de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger og frivillige aktiviteter, fællesskaber og meningsfuldhed at bidrage til at styrke den mentale sundhed.

Handlinger i politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område for Mental Sundhed

- Sønderborg Kommune understøtter udviklingen i eksisterende frivillige aktiviteter og fællesskaber bl.a. etablering af flere gåfællesskaber, der kan bidrage til, at flere oplever en øget mental sundhed.
- Sønderborg Kommune indtænker de frivillige sociale og sundhedsfremmende aktiviteter og aktivt medborgerskab som en vej til at skabe et sundt og meningsfuldt liv, eksempelvis kan borgere, der selv oplever udfordringer, have stor glæde og gavn af at være frivillig for andre i samme situation eller med lignende udfordringer.

Procesplan		
Aktivitet	Tidshorisont	Ansvarlige forvaltning
Opstarte gå-grupper, som henvender sig til borgere, der savner nogle at være sociale med. Særligt med fokus på det aktive medborgerskab	2020	Børn, Uddannelse og Sundhed
Afholde et spisefællesskab for enlige ældre borgere over 60 år i samarbejde med Ældrerådet	2020	Børn, Uddannelse og Sundhed
Støtte op om ansøgning af fondsmidler til afholdelse af spisefællesskab for ældre borgere indenfor sundhed-, sygdom- og handicapområdet i samarbejde med bestyrelsen for Frivillighedens Hus	2021	Børn, Uddannelse og Sundhed
Undersøge mulighederne for et samarbejde om brugen og indhold af den kommunale vejviser til mentale sundhedstilbud	2022	Børn, Uddannelse og Sundhed
Evaluere indsatser under Frivillighedsplan 4	2023	Børn, Uddannelse og Sundhed

Evaluering af Frivillighedsplaner 2020-2023:

Sundhedsudvalget modtager hvert år en opfølgning på Frivillighedsplanerne, der indeholder en status på de aktiviteter, der er arbejdet med i det pågældende år, samt en uddybende beskrivelse og prioritering af aktiviteter for det kommende år.

Frivillighedsplanerne evalueres endeligt efter politikken for det frivillige sociale og sundhedsfremmende områdes udløb.

I evalueringen følges der op på målene for hvert fokus område i politikken for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område. Evalueringen samler desuden op på afholdte aktiviteter i perioden ud fra hver indsats i Frivillighedsplanerne.

Sønderborg
Udsigt i verdensklasse

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

T: 0045 8872 6400
post@sonderborg.dk

Sonderborgkommune.dk

